

Til beslutningsforslag nr. B 33. Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 7. november 2000

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse inden for rammen af Stand-by Forces High Readiness Brigade (SHIRBRIG) i en FN-fredsbevarende operation i Etiopien/Eritrea

[af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen)]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 31. oktober 2000 og var til 1. behandling den 2. november 2000. Efter 1. behandling blev beslutningsforslaget henvist til behandling i Forsvarsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til udenrigsministeren og 15 spørgsmål til forsvarsministeren, som disse har besvaret skriftligt.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Mindretallet har den opfattelse, at fredsbevarende opgaver generelt skal søges løst med enheder fra det pågældende område eller kontinent. Heraf følger, at fredsbevarende opgaver i Europa skal løses af europæiske enheder, opgaver i Afrika løses af afrikanske enheder, opgaver i Asien af asiatiske enheder, opgaver i Mellemøsten af mellemøstlige enheder osv. Den nuværende landekreds i SHIRBRIG omfatter primært

europæiske lande og er derfor efter Dansk Folkepartis opfattelse bedst egnet til fredsbevarende indsats i det europæiske område. Dansk Folkeparti mener, at den fredsbevarende opgave på grænsen mellem Etiopien og Eritrea burde være løst af Den Afrikanske Enhedsorganisation, OAU, der tilmed er den organisation, der har forhandlet fredsaftalen på plads.

Dansk Folkeparti har betænkeligheder i forhold til sikkerheden for de danske styrker. Foruden minefaren, risikoen for ueksploderede ammunitionsgenstande og den store forekomst af malaria i op til 2000 meters højde hører det efter Dansk Folkepartis opfattelse med til vurderingen af trusselssituationen, at der har været politisk modstand fra etiopisk side mod at modtage danske soldater. Årsagen har baggrund i, at den etiopiske regering i Addis Abeba hidtil har beskyldt Danmark for at give asyl til terrorister og krigsforbrydere fra det tidligere marxistiske styre. Ifølge regeringen i Etiopien har flere af de herboende etiopiere bl.a. benyttet viden om kommunikation, som de har lært i Danmark, til at deltage i radioudsendelser sendt fra Eritrea og rettet mod Etiopien. Derfor har det været opfattelsen fra etiopisk side, at Danmark reelt støtter den ene part i striden.

Udenrigsministeren har i svar på spørgsmål 11 oplyst, at en dansk delegation ledet af Udenrigsministeriets direktør har besøgt Etiopien den 31.

oktober 2000 og der bl.a. drøftet de etiopiske formodninger om tilstedeværelsen af krigsforbrydere blandt herboende etiopiere. Direktøren drøftede spørgsmålet med den etiopiske særlige anklager for krigsforbrydelser, som vil overdrage materiale, der efter etiopisk opfattelse skulle give belæg for påstande om krigsforbrydere. I lyset af de oplysninger, der måtte fremkomme, vil man fra dansk side foretage en vurdering, hedder det i svaret.

Man kan efter Dansk Folkepartis opfattelse med rette frygte for, hvordan den etiopiske regering vil stille sig til, at danske soldater er udstationeret på etiopisk jord, hvis det materiale, som af de etiopiske myndigheder nu overdrages til danske myndigheder, ikke fører til, at der tages retlige skridt over for personer, der efter etiopisk opfattelse er krigsforbrydere. I så fald vil situationen være som situationen fra før besøget den 31. oktober 2000, nemlig at danske soldater ikke er velkomne i Etiopien, fordi Danmark efter etiopisk opfattelse støtter den ene part i striden.

Om en sådan situation vil føre til, at de danske soldater bliver bedt om at forlade området eller om det vil påvirke risikoen for, at danske soldater i området kan blive mål for terrorhandlinger,

blive gjort til genstand for gidseltagning eller blive udsat for kriminelle aktiviteter fra lokale militser, kan man på nuværende tidspunkt kun gisne om. Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at der under alle omstændigheder eksisterer en risiko for, at danske soldater udsættes for simple kriminelle aktiviteter fra lokalbefolkningen på grund af den meget lave sociale levestandard i området.

Dansk Folkeparti finder det desuden uheldigt, at der ikke sker fuld refusion fra FN til Danmark for de afholdte udgifter i forbindelse med det danske bidrag, at det sker med forsinkelse, og at der er en risiko for, at de danske udgifter eller dele heraf aldrig refunderes fra FN, sådan som det var tilfældet i sin tid med de danske udgifter til de danske fredsbevarende styrker på Cypern.

Frihed 2000 var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt sidst i betænkningen.

Ingrid Rasmussen (S) nfm. Poul Andersen (S) Lotte Bundsgaard (S) Anna-Marie Hansen (S)

Per Kaalund (S) Villy Søvndal (SF) Arne Melchior (CD) Morten Helveg Petersen (RV)

Helge Bo Jensen (EL) Svend Aage Jensby (V) Ellen Kristensen (V) Erik Jacobsen (V)

Anders Mølgaard Jensen (V) Thomas Christfort (KF) Kaj Ikast (KF) Egil Møller (DF)

Jann Sjursen (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64*	Enhedslisten (EL)	5
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43**	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Det Konservative Folkeparti (KF)	16*	Frihed 2000 (FRI)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Uden for Partierne (UP)	4
Centrum-Demokraterne (CD)	8		
Det Radikale Venstre (RV)	7		

*) Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

**) Heraf 1 medlem valgt i Grønland

Bilag 1

Bilagsoversigt vedrørende B 33**Bilagsnr. Titel**

- 1 Procedure vedr. behandlingen af B 33
- 2 Baggrundsmateriale vedr. United Nations' Mission in Ethiopia and Eritrea
- 3 Åbning for eventuelle spørgsmål til forslaget
- 4 Procedure vedr. behandlingen af B 33
- 5 Spm. 1 om fremsendelse af risikovurdering, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 2 om forskelle mellem FN's og den danske risikovurdering, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 3 om økonomiske konsekvenser som følge af forskel i risikovurdering, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 4 om de danske soldaters trænings- og udrustningsmæssige niveau, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
- 6 Spm. 5 om risici for miner, helbredsproblemer m.v., til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 6 om magtanvendelse, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 7 om evakueringsplaner, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 8 om, hvor meget operationen vil belaste forsvarsbudgettet, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 9 om mandatperioden for Danmarks deltagelse i operationen, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren. Videresendt fra forsvarsministeren til udenrigsministeren
- 7 Spm. 10 om operationsperioden på 6 mdr. er tilstrækkelig til løsning af opgaver, til udenrigsministeren, kopi til forsvarsministeren
Spm. 11 om Etiopien fortsat er kritisk over for, at Danmark giver asyl til terrorister, til udenrigsministeren, kopi til forsvarsministeren
- 8 Spm. 12 om finansieringen af aktionen, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 13 om psykologiske problemer som følge af udsendelsen, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 14 om risici for, at det danske bidrag kommer i kamp, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 15 om risici for, at våbenhvileaftalen brydes, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 16 om forholdsregler, hvis våbenhvileaftalen brydes, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
- 9 Spm. 17 om refusion af omkostninger fra FN, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren
Spm. 18 om forholdsordre, hvis situationen bliver så voldsom, at en fredsbevarende mission er udsigtsløs, til forsvarsministeren, kopi til udenrigsministeren

- 10 Svar på spm. 1 om fremsendelse af risikovurdering, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 2 om forskelle mellem FN's og den danske risikovurdering, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 3 om økonomiske konsekvenser som følge af forskel i risikovurdering, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 4 om de danske soldaters trænings- og udrustningsmæssige niveau, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 5 om risici for miner, helbredsproblemer m.v., fra forsvarsministeren
Svar på spm. 6 om magtanvendelse, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 7 om evakueringsplaner, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 8 om, hvor meget operationen vil belaste forsvarsbudgettet, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 12 om finansieringen af aktionen, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 13 om psykologiske problemer som følge af udsendelsen, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 14 om risici for, at det danske bidrag kommer i kamp, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 15 om risici for, at våbenhvileaftalen brydes, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 16 om forholdsregler, hvis våbenhvileaftalen brydes, fra forsvarsministeren
Svar på spm. 17 om refusion af omkostninger fra FN, fra forsvarsministeren
- 11 Svar på spm. 9 om mandatperioden for Danmarks deltagelse i operationen, fra udenrigsministeren
Svar på spm. 10 om operationsperioden på 6 mdr. er tilstrækkelig til løsning af opgaver, fra udenrigsministeren
Svar på spm. 11 om Etiopien fortsat er kritisk over for, at Danmark giver asyl til terrorister, fra udenrigsministeren
- 12 Svar på spm. 18 om om forholdsordre, hvis situationen bliver så voldsom, at en fredsbevarende mission er udsigtsløs, fra forsvarsministeren
- 13 Udkast til betænkning over B 33

Bilag 2**Et af udvalgets spørgsmål til udenrigsministeren samt dennes svar herpå.**

Spm. nr. 11 og udenrigsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra DF

Spørgsmål nr. 11:

Ministeren anmodes om at oplyse, om Etiopien fortsat er kritisk over for, at Danmark giver asyl til terrorister.

Svar:

Etiopiens udenrigsminister aflagde på etiopisk foranledning besøg i Danmark den 2. oktober 2000. Som led i det tætte samarbejde og for at få afklaret udestående spørgsmål aflagde en dansk delegation ledet af Udenrigsministeriets direktør besøg i Etiopien den 31. oktober 2000. Under

samtalerne drøftedes bl.a. de etiopiske formodninger om tilstedeværelsen af krigsforbrydere blandt herværende etiopiere, d.v.s. personer, der kan være omfattet af landets retsopgør med personer, der i perioden 1974-1991 gjorde sig skyldige i krænkelser af den humanitære folkeret. Udenrigsministeriets direktør drøftede spørgsmålet med den etiopiske særlige anklager for krigsforbrydelser, som ville overdrage materiale, der efter etiopisk opfattelse skulle give belæg for påstande om krigsforbrydere. I lyset af de oplysninger, der måtte fremkomme, vil man fra dansk side foretage en vurdering.